Benchmark Jeugdgezondheidszorg? **Het kán!**

In het voorjaar van 2025 voerde Berenschot een pilot uitgevoerd met zes leden van ActiZ Jeugd. De resultaten waren veelbelovend. De opbouw van de kostprijs bleek onderling sterk vergelijkbaar. Zo lag de personele overhead gemiddeld op 11,8% van de totale kosten, de productiviteit op 62,5%, en de ICT- en huisvestingskosten respectievelijk op 7,6% en 9,2% van de totale kosten. De variatie in kostprijzen bleek vooral het gevolg van organisatiespecifieke keuzes.

Kostprijsbenchmark JGZ: objectieve cijfers als fundament voor eerlijke tarieven en onderlinge uitwisseling

De jeugdgezondheidszorg (JGZ) staat onder druk. Gemeenten kampen met financiële tekorten, het zogeheten 'ravijnjaar' werpt zijn schaduw vooruit, en tegelijkertijd nemen de kosten, personeelstekorten en administratieve lasten toe. In deze context blijftde discussie over reële tarievenonverminderd actueel. Te vaak worden deze tarieven echter gebaseerd op kostprijsonderzoeken die onvoldoende aansluiten op de praktijk van de JGZ. Daarom was er namens een aantal leden van ActiZ Jeugd behoefte aan een andere aanpak.

Voorzitter ActiZ Jeugd Ron Boumans: *"JGZ-organisaties worden gefinancierd vanuit publieke middelen. Dat betekent dat we rekenschap dienen af te leggen aan de samenleving, maar ook dat we een partner zijn in de uitdagingen waar gemeenten voor staan. Professionele contractering vraagt om meer inzicht, transparantie en kansrijk partnerschap. Een goede dialoog en het maken van bewuste, onderbouwde keuzes op basis van kwaliteit en kosten is belangrijker dan ooit. Daar leveren wij graag onze bijdrage aan."*

Betrouwbare referentiecijfers zijn hard nodig

Zowel op sectorniveau als voor individuele aanbieders is er grote behoefte aan betrouwbare, objectieve en transparante referentiecijfers. "Aanbieders herkennen het probleem dat tarieven vaak worden vastgesteld op basis van aannames en kengetallen die niet passen bij de JGZ," aldus Angela Bransen van ActiZ Jeugd. "Zonder goed onderbouwde informatie is het lastig om het gesprek met gemeenten op basis van feiten te voeren. Daarnaast gaat het erom de komende jaren in partnerschap beslissingen te nemen die onderbouwd en maatschappelijk verantwoord zijn."

Van pilot naar sectorbrede benchmark

Dit najaar wordt de benchmark opengesteld voor alle JGZ- Organisaties in Nederland, meer info zie Benchmark Kostprijs JGZ. Meerdere JGZ-organisaties hebben al interesse getoond om hieraan mee te doen. Doordat meer JGZ-organisaties meedoen, ontstaat er de komende jaren een stevig en representatief fundament voor het gesprekover reële tarieven, zowel met gemeenten als intern als tussen JGZ-organisaties. De benchmark biedt bovendien een waardevol platform voor kennisdeling en het uitwisselen van best practices.

De benchmark maakt gebruik van het beproefde kostprijsmodel van Berenschot, dat eerder ondermeer is toegepast in verschillende deelsectoren van de jeugdhulp, hospicezorg, hulp bij het huishouden, beschermd wonen en sociaal werk. Daarmee ontstaat een gedetailleerd, eenduidig en dus vergelijkbaar beeld van de kostenopbouw.

Angela Bransen: "De Kostprijsbenchmark JGZ is daarmee niet alleen een instrument voor transparantie, maar ook een hefboom voor structurele verbetering van de jeugdgezondheidszorg, inclusief de financiering ervan."